

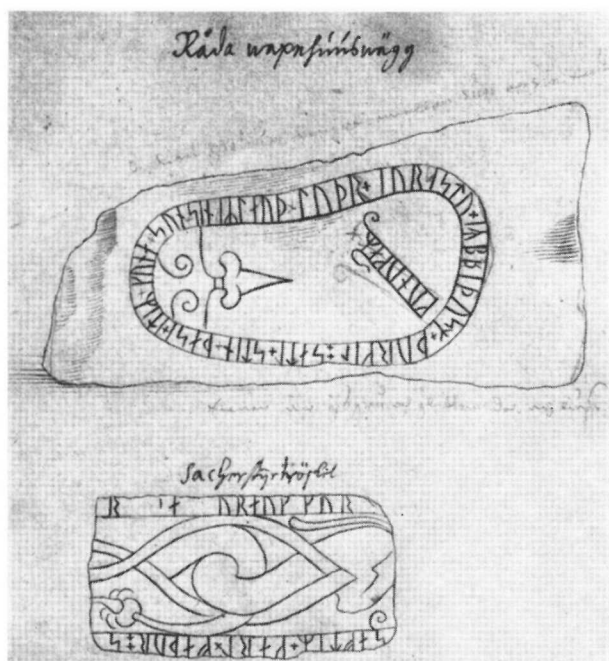

Fig. 58. Vg 40 och 42. Råda sn, kyrkan.
Efter teckning av Brenner i F l 4 c.

För att utröna huruvida stenens baksida möjligen har burit runinskrift gjordes 1957 en undersökning. Såvitt man kunde finna har så icke varit fallet.

41. Råda sn, kyrkogården.

Pl. 34.

Litteratur: Handlingar 1934, 1957 i ATA; H. Wideen, Västsvenska vikingatidsstudier (1955), s. 185 f., 251, 254.

I Råda kyrkomuseum ligga två fragment av en ornerad gravhäll med runinskrift. Möjligen ha de tillhört en s.k. Eskilstunakista. Fyndomständigheterna äro icke kända. Det större fragmentet, avbildat å pl. 34, har granskats av H. Jungner. Det mindre påträffades först vid undersökningen år 1945. Det nyfunna fragmentet bär inskriftens första runa. Fragmenten sammanfogades 1957.

Kalksten. Längd 0,95 m., bredd 0,59 m. Ristningen är tydlig.

Inskrift:

pura × **let** × **kira** × **itir** × **t** . . .

5 10 15

Dora let gera æftir ...

»Tora lät göra (denna gravvård) efter ...»

Till läsningen: På det mindre fragmentet läses endast 1 **p**. 2 **u** har förlorat hst i brottet. 6 **e** är tydligt stungen. 8 **k**, 9 **i** och 12 **i** äro ej stungna. 16 **t** har förlorat undre delen av hst och största delen av högra bst.

eftir × **ful** × **fela(k)** × **a** × **sin** × **iar** × **uarþ** [×]
y - - × **tupr** × **þo** × **kunukar** × **barþusk** ×. Wimmer (*De danske Runemindesmærker* 1, 1893–1908, s. CLXXIX, s. 133) daterar inskriften till omkring år 1000 och identifierar den nämnda striden med slaget vid Svolder. Han grundar sin åsikt på en enligt Lis Jacobsen icke acceptabel läsning **ustr uti** i lakunen. Lis Jacobsen har, liksom tidigare Steenstrup, observerat likheten i uttryckssättet på de båda stenarna. Hon skriver: »Det er muligt, at Råda-st. hentyder til samme begivenhed som Århus-st. 4; men den gentagne forekomst af udtrykket kan også blot betyde, at vi står over for et stereotypet udtryk for en kamp imellem vikingehøvdinge ('-konger')». Det är väl dock knappast sannolikt, att uttrycket *i orrustu, er bardusk kunungar* åsyftar en vanlig vikingastrid, snarare då ett bestämt tillfälle, då härarna anfördes av konungar på ömse sidor. Vilken strid det gäller, kan däremot vara ovisst. Steenstrup förmodar liksom Wimmer att det rör sig om slaget vid Svolder. Även slaget vid Helgeå 1025 mellan Knut den store och Anund Jakob skulle kunna komma i fråga.

Fig. 59. Vg 41. Råda sn, kyrkogården. Efter foto 1957 (Hansson, Lidköping).

42. Råda sn, kyrkan.

Litteratur: B 990, L 1674. K. Torin, Register 1875 (VFA); H. Wideen, Västsvenska vikingatidsstudier (1955), s. 185 f., 251, 254.

Avbildningar: E. Brenner, bläckteckning 1669 (i KB F m 27, s. 1), renritning (i KB F l 4 c, s. 59); J. Hadorph och P. Törnewall, träsnitt (i B 990).

Denna fragmentariska, runristade gravsten uppges av Elias Brenner och Joh. Hadorph ligga i Råda kyrkas sakristietröskel (F m 27: »Sakerstian in om dören»). Träsnittet i *Bautil* har påskriften: »Råda Sockn. Sakerstije Tröskel» (L 1674: »Råda sakerstietröskel»). Den återfanns icke av K. Torin. Sakristian utvidgades åt N år 1719. Vid detta tillfälle har stenen förmodligen avlägsnats och förkommit. Den har senare vid flera tillfällen förgäves eftersökts.

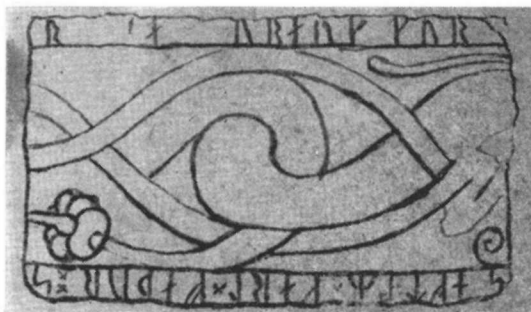

Fig. 60. Vg 42. Råda sn, kyrkan.
Efter teckning av Brenner i F m 27.

Fig. 61. Vg 42. Råda sn, kyrkan. Efter B 990.